

Joris en het bikkelharde Binnenhof

De parlementaire journalistiek moet zich de komende weken verdedigen in een lastige en verwarrende discussie. De oude vraag ligt weer op tafel: zitten Haagse politici en politiek verslaggevers niet te veel bij elkaar op schoot, daar onder die kaasstolp van het Binnenhof waar de temperatuur de laatste maanden behoorlijk oploopt? Zoiets kan nooit kwaad, want aan zelfkritiek ontbreekt het nogal eens onder de journalisten van de Haagse nieuwsfabriek die – volgens voormalig CDA-Kamerlid Jan Schinkelshoek – wordt beheerst door 'hyperigheid, hetzerigheid en hyperventilatie'.

En dan hebben we het nog niet eens over het zelfreflecterend vermogen van een toenemend aantal cabaretiers aan het Binnenhof, dat met roze microfoons onder journalistieke vlag aan het werk is gegaan.

De hernieuwde discussie over het 'politiek-publicitaire complex' gaat volgen op de verschijning van een boek, volgende week, van Joris Luyendijk onder de titel 'Je hebt het niet van mij, maar...'

Luyendijk kreeg een jaar geleden van perscentrum Nieuwspoort de uitdagende opdracht als tweede op rij aan te treden als 'rapporteur van Nieuwspoort'. Al voor de publicatie van zijn boek blijkt dat de nieuwe rapporteur als een vreemde in Jeruzalem heeft rondgelopen en met sombere conclusies van zijn missie is teruggekeerd.

Deals en dilemma's

„De vierkante kilometer rond het Binnenhof is een bikkelharde wereld die van deals en dilemma's aan elkaar hangt”, schrijft Luyendijk in een voorpublicatie in een journalistenvakblad. Hij stelt vast dat de parlementaire pers voor goede informatie telkens compromissen moet sluiten met politici. „Zo raak je steeds meer verknoot met het wereldje waar je zo graag frank en vrij doorheen zou dribbelen”.

Het boek schildert een arena van ons-kent-ons en voor-wat-hoort-wat. Een jaar eerder waren de vorige Nieuwspoort-rapporteurs, politoloog Herman van Gunsteren en actrice Cox Habbema, een stuk milder. Zij signaleerden in hun rapportage 'Perspectief' dat het allemaal wel meeviel met dat vaak veronderstelde spel onder één hoedje van politici en hun journalistieke controleurs. De pers doet het aan het Binnenhof helemaal zo gek nog niet, concludeerde dit rapporteursduo dat gewoonlijk nogal vrolijk van aard is. Ze droegen dus niet erg bij aan onze geringe gezamenlijke neiging tot zelfkritiek.

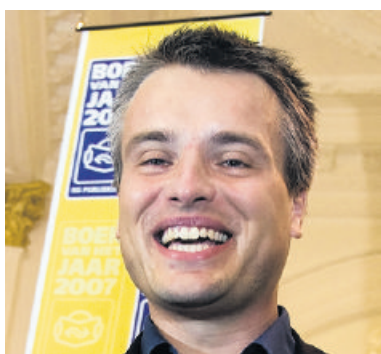
Harde feiten

Van Gunsteren en Habbema gingen vooral op hun gevoel af. Ze keken eens wat rond in de wandelgangen en aan de bittertafels, voerden daar hun gesprekken, verzamelden de anekdotes en trokken hun vriendelijke conclusies.

Luyendijk koos voor een andere koers. Hij zocht harde feiten. Het leek hem een aardig plan om de

Vijf aanraders uit de oude doos

1. Dagboek van een onderhandelaar, Ed van Thijn
2. Repeterende breuken, Joop van Rijswijk
3. Retour Den Haag, Ed van Thijn
4. Pa Pinkelman in de politiek, Godfried Bomans
5. U weet het niet van mij, Piet Bouwmeester

Luyendijk: Pers niet frank en vrij.

persoonlijke gegevens van journalisten, Kamerleden, ministers, voorlichters en lobbyisten te verzamelen en die met elkaar te vergelijken. Met behulp van de computer zou op die manier misschien wel razendsnel het netwerk-Binnenhof kunnen worden blootgelegd.

Bijvoorbeeld: welke lobbyist spreekt hoe lang met welke journalist en welk Kamerlid? Zijn er Kamerleden, journalisten en lobbyisten die elkaar kennen van de vroegere studentenvereniging? Het was een leuk plan, al duidde het op een nogal digitale benadering van deze rapporteur.

Lijsten niet op tafel

Het plan liep stuk. Dat kwam doordat Luyendijk zijn gedroomde lijsten met privégegevens en cv's van de spelers aan het Binnenhof niet zo makkelijk kreeg voorgeschoteld als hij had verwacht.

Het bestuur van Nieuwspoort, zijn opdrachtgever, voelde zich niet vrij de complete ledenlijst van 2500 Kamerleden, bewindslieden, lobbyisten, vakbondbestuurders, werkgevers, lokale politici en journalisten over te dragen. Ook de Parlementaire Persvereniging kon door de wettelijk vastgelegde privacybescherming het ledenbestand niet verstrekken aan de onderzoeker.

Luyendijk teleurgesteld. Het Nieuwspoortbestuur zit ook met de kwestie in de maag, nu de indruk wordt gewekt dat de meestal vrij onschuldige sociëteit aan de Lange Poten nog meer de geheimzinnigheid koestert dan de Vrijmetselaarsclub verderop aan de Prinsessegracht.

En nu maar afwachten wat rapporteur Joris zonder al die ledenlijsten en computer doorrekeningen voor sombere conclusies weet te trekken over het ingewikkelde verkeer tussen politiek, journalistiek en het lobbywezen.